

De heilige whiskypriester

Het was een bijzondere leeservaring. Deze week heb ik de roman *The Power and the Glory* van de Engelse schrijver Graham Greene uitgelezen. De roman gaat over een Mexicaanse priester die op de vlucht is voor een communistisch regime dat de oorlog heeft verklaard aan de kerk. De priesters konden kiezen tussen het opgeven van hun priesterschap en trouwen of de kogel. De hoofdpersoon van de roman heeft zijn roeping niet opgegeven en wordt daarom opgejaagd door een fel antiklerikale politieluitenant.

Het verrassende is echter dat deze kandidaat-martelaar een zogenaamde 'whisky priester' is – een priester van het bedenkelijke en halfbakken soort. Een alcoholucht hangt om hem heen, hij heeft een kind verwekt in een escapade en is langzamerhand zijn waardigheid, zijn spirituele discipline en ook zijn geloof in de zin van alles kwijtgeraakt.

Naarmate het verhaal vordert en de whiskypriester steeds verder afglijdt richting zijn einde en de totale mislukking, begint hij ook zachtjes te stralen. Ik kan het niet anders uitdrukken: om hem heen schijnt er een zacht licht, bestaande uit nederigheid, volstrekte, naakte eerlijkheid en genade. Alle pretenties en schijn zijn van hem afgevallen. Alle heilige en grote woorden zijn vervlogen. Hij is op het nulpunt. Maar daar blijkt liefde, barmhartigheid, menselijkheid, offer en moed – op die stuntelige, halve manier van deze priester – aanwezig te zijn en te groeien. De kracht en de heerlijkheid van God (Greene heeft deze woorden uit het slot van het *Onze Vader* niet voor niets als titel gekozen) worden zo kwetsbaar, dubbelzinnig en tegelijk verlossend zichtbaar.

Deze tegendraadse, niet te vatten heiligheid, die ondanks (of ook dankzij!) deze antiheld aanwezig is, raakt en bekoort mij. Ik besef dat hiermee niet alles over heiligheid, genade en morele dubbelheid is gezegd, maar zonder deze vreemde, genadige heiligheid lijkt me geen leven en ook geen kerk mogelijk.

Naar aanleiding van Graham Greene, *The power and the glory* (Vintage 2001). De roman is ook in het Nederlands vertaald onder de titel: *Geschonden geweten*.